

Stockholm den 27 maj 2024

R-2024/0503

Till Finansdepartementet

Fi2024/00185

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 26 februari 2024 beretts tillfälle att yttra sig över promemorian En ny funktion för krishantering vid allvarliga driftstörningar i den finansiella sektorns digitala infrastruktur.

Synpunkter

Avsnitt 6.3 Ansvarig myndighet och 6.5 Funktionens styrning och ledning

I promemorian övervägs vilken myndighet som bör ansvara för den nya funktionen. På goda grunder föreslås att ansvaret ska läggas på Riksbanken (s. 79). Det noteras att Riksbanken inte kan styras av regeringen genom förordningar innefattande instruktioner och gör bedömningen att det räcker att Riksbankens ansvar för funktionen framgår av lag. Utredningen anser att preciserade regler för funktionen är obehövliga. I stället föreslås att en lagregel av innebörd att Riksbanken ska anta en instruktion för krishanteringsfunktionen (5 kap. 5 b § i förslaget till lag om ändring i lagen om Sveriges riksbank). Riksbanken ska alltså själv besluta om sin egen instruktion. Utredningens synpunkter på vad instruktionen ska innehålla är primärt av formell karaktär såsom att varje deltagare ska utse en befattningshavare och en ersättare, kallelsesätt, sammanträdesfrekvens och kommunikationsformer. Därutöver anges dock att det mer konkret bör framgå hur funktionen ska arbeta med sina uppdrag och vad som ”bör” vara fokus för funktionens arbete med krishantering och

krisförberedelser beskrivs på flera ställen i promemorian, t.ex. på s. 71, 73 och 74 som i ett antal konkreta punkter anger vissa uppgifter.

Advokatsamfundet menar att förslaget till 5 kap. 5 b § avseende funktionens instruktion är otillräckligt och att det kan och bör konkretiseras genom att de i promemorian i punktform angivna arbetsuppgifterna i något omarbetad form och icke uttömmande intas i denna. Dels är de i promemorian angivna uppgifterna av sådan art att de ska (och inte bör) utföras av funktionen och därför finnas med i instruktionen, dels undviks genom en sådan åtgärd att regleringen blir oklar genom ”motivlagstiftning”. Utöver konkretisering i lagstiftningen bör det även övervägas om Riksbanken dessutom bör erhålla ett särskilt bemyndigande att genom föreskrifter ytterligare konkretisera vilken verksamhet som ska bedrivas av krishanteringsfunktionen.

När det gäller det krisförberedande arbetet bör det dessutom framgå att funktionen löpande ska göra egna riskbedömningar på vilka dess arbete ska grundas. De finansiella företagen arbetar i dagsläget riskbaserat men det kommer endast att vara den nya funktionen som har helhetsbilden och som kan uppskatta samhällskonsekvenserna av olika driftstörningar och därvidlag vilka prioriteringar som kan behöva göras.

Avsnitt 6.6 Deltagande och samverkan

Utredningen har i avsnittet *Förhållandet till företagens ansvar enligt 5 kap. riksbankslagen* bl.a. behandlat frågan om risken för överlappningar, se särskilt s. 90 m-y. Advokatsamfundet förordar att Riksbanken i sina föreskrifter och allmänna råd (RBFS 2023:3) tydliggör och hanterar denna frågeställning, inom ramen för det bemyndigande som Riksbanken erhållit enligt 13 kap. 1 § 10 i lagen om Sveriges riksbank.

Avsnitt 6.7 Deltagande och 8.4.1 Berörda företag

Utredningen föreslår att de företag som medverkar i funktionen själva ska bära kostnaderna för sin medverkan. Anledningen är att det bedöms bli fråga om begränsade insatser och mindre investeringar. Det anges också att Riksbanken i egenskap av ansvarig myndighet ska verka för att merkostnaderna för de deltagande företagen inte blir ”alltför betydande”. Dock framhålls att det är svårt att på förhand uppskatta kostnaderna (s. 113). Eftersom det är fråga om en tvångslagstiftning där

enskilda vid vite kan åläggas att utföra sysslor i det allmännas tjänst anser Advokatsamfundet att det i likhet med vad som gäller enligt lagen om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer med flera att delta i totalförsvarsplaneringen, bör finnas en möjlighet att erhålla ersättning när kostnaderna för ett medverkande företag blir betydande. Att Riksbanken har att verka för att kostnaderna inte blir ”alltför betydande” innebär inte att ett företag någon gång kan drabbas av kostnader som hade varit ersättningsgilla enligt den ovan angivna lagstiftningen. Att det inte finns en möjlighet att lämna ersättning i sådana fall kan leda till oskäliga resultat för de inblandade företagen.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander